

• Uvod • Uzroci • Simptomi • Dijagnoza • Liječenje i prognoza

Uvod

Polineuropatija je istovremena loša funkcija mnogih perifernih nerava po tijelu.

Uzroci

Polineuropatija ima mnogo različitih uzroka. Polineuropatiju može uzrokovati infekcija, katkada otrovom koji stvaraju neke bakterije (kao kod difterije) ili zbog autoimune reakcije (kao kod Guillain-Barreova sindroma). Otrovnici mogu oštetiti periferne nerve i uzrokovati polineuropatiju ili, mnogo rjeđe, mononeuropatiju. Rak može uzrokovati polineuropatiju bilo neposrednim prožimanjem ili pritiskom nerava ili stvaranjem otrovnih tvari.

Polineuropatiju mogu uzrokovati prehrambeni deficiti i metabolički poremećaji, npr. periferne nerve po tijelu zahvaća manjak vitamina B. Međutim, neuropatije povezane sa prehrambenim manjkovima su u Sjedinjenim Državama rijetke.

Poremećaji koji mogu uzrokovati hroničnu polineuropatiju uključuju šećernu bolest, zatajenje bubrega i tešku lošu ishranjenost (malnutricija). Hronična polineuropatija pokazuje sklonost polaganog razvijanja, često mjesecima i godinama i obično počinje u stopalima ili katkada u šakama. Slaba kontrola razine šećera u krvi kod šećerne bolesti uzrokuje nekoliko oblika polineuropatije. Najčešći oblik je dijabetična neuropatija, distalna polineuropatija koja uzrokuje bolne trnce ili osjet pečenja u šakama i stopalima. Šećerna bolest može uzrokovati mononeuropatiju ili mnogostruku mononeuropatiju što dovodi do slabosti, tipično očnih i bedrenih mišića.

Simptomi

Istaknuti simptomi hronične polineuropatije su trnci, neosjetljivost, bol koja peče, nemogućnost osjeta vibracije ili položaja ruku, nogu i zglobova. Bol je često jača po noći i mogu je pojačati dodirivanje osjetljivog područja ili promjene temperature. Budući da ne mogu osjetiti temperaturu i bol, ljudi sa kroničnom polineuropatijom se često opeku i dobiju otvorene rane (kožne čireve) zbog produljenog pritiska ili drugih ozljeda. Bez boli kao znaka upozorenja za preveliki stres, predmet ozljeda su zglobovi (Charcotovi zglobovi). Nesposobnost da osjećaju položaj zglobova dovodi do nesigurnog hoda i čak stajanja. Konačno mišići mogu oslabiti i zakržljati.

Mnogi ljudi sa perifernom neuropatijom razviju i nenormalnosti u autonomnom nervnom sistemu koji nadgleda autonomne funkcije u tijelu kao što su kucanje srca, funkcija crijeva, kontrola nad mokraćnim mjehurom i krvni pritisak. Kada periferna neuropatija zahvati autonomne nerve tipični su učinci proljev ili zatvor stolice, nemogućnost kontroliranja crijeva i mokraćnog mjehura, impotencija i niski ili visoki krvni pritisak, najuočljivije niski krvni pritisak pri ustajanju. Koža može postati bljeđa i više suha, a znojenje izvanredno jako.

Dijagnoza

Doktor lako prepoznaje hroničnu polineuropatiju po njenim simptomima. Dodatne podatke mogu pružiti fizikalni pregled i posebne pretrage kao što su EMG (elektromiografija) i testovi brzine provodljivosti nerava. Međutim dijagnoza polineuropatije je samo početak, treba tražiti uzrok. Ako je uzrok metabolički poremećaj prije nego neka fizička povreda, uzročni činioc mogu otkriti pretrage krvi, npr. pretrage krvi mogu ukazati na pernicioznu anemiju (manjak vitamina B12) ili otrovanje olovom. Povišene razine šećera u krvi ukazuju na slabo kontroliranu šećernu bolest, a povišene razine kreatinina na zatajenje bubrega. Pretrage mokraće mogu otkriti otrovanje teškim metalom ili multipli mijelom. U nekih se ljudi mogu upotrijebiti testovi za određivanje funkcije štitnjače ili za mjerenje razina B vitamina. Biopsija nerva je rijetko potrebna.

Liječenje i prognoza

I liječenje i ishod hronične polineuropatije ovisi o uzroku. Kada je polineuropatija povezana sa šećernom bolesti, brižni nadzor nad razinom šećera u krvi može zaustaviti napredovanje i poboljšati simptome, ali oporavak je spor. Oporavak može ubrzati i liječenje multiplog mijeloma i zatajenja bubrega. Ljudi sa oštećenjem nerva zbog povrede i pritiska mogu trebati hirurški zahvat. Težinu mišićnih spazama ili slabost katkada smanji fizikalna terapija.